

DOSSIER DE PREMSA

DALÍ / HORST MIRADES CREUADES

CASTELL GALA DALÍ, PÚBOL
DEL 3 DE MARÇ DE 2026 AL 6 DE GENER DE 2027

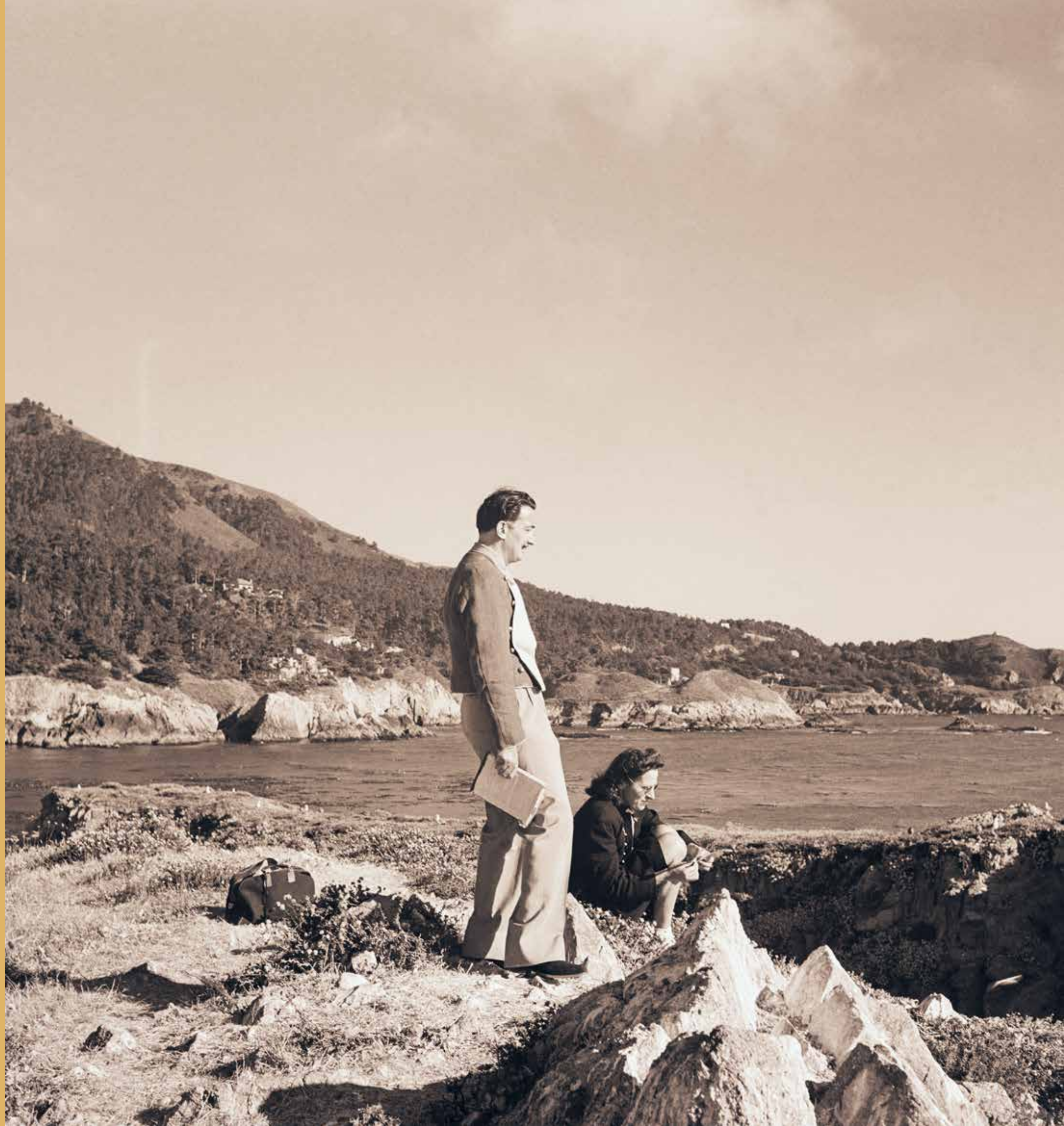
El Castell de Púbol reuneix 27 peces que exploren el diàleg creatiu entre els Dalí i el fotògraf d'origen alemany

Púbol, 3 de març de 2026

Aquest matí s'ha presentat l'exposició temporal de 2026, que explora la relació entre Salvador Dalí i el fotògraf Horst P. Horst. La presentació ha anat a càrrec del president de la Fundació Gala-Salvador Dalí, Jordi Mercader, de la directora dels Museus Dalí, Montse Aguer, i de les comissàries de la mostra Bea Crespo i Rosa Maria Maurell. L'acte ha comptat amb la participació de la periodista Joana Bonet i el fotògraf Manuel Outumuro, que han mantingut una conversa sobre la relació entre fotografia i moda.

L'exposició ha comptat amb el suport especial de The Horst Foundation i del seu director, Garry Scott-Irvine, al qual la Fundació Dalí agraeix la seva col·laboració.

- 6 L'EXPOSICIÓ
- 7 QUI VA SER HORST P. HORST?
- 8 ÀMBITS DE L'EXPOSICIÓ
- 8 Diàleg creatiu
- 9 *Somni de Venus*
- 10 Moda i surrealisme
- 11 Escenificant la bellesa
- 12 L'arxiu de moda de Gala i Dalí
- 13 EL FONS HORST P. HORST
CONSERVAT A LA FUNDACIÓ DALÍ
- 14 DESMATERIALITZACIÓ PROP
DEL NAS DE NERÓ
- 16 DALÍ / HORST. CRONOLOGIA
D'UN VINCLE PERSONAL I CREATIU

L'EXPOSICIÓ

La mostra, que es podrà veure fins al 6 de gener de 2027, presenta 27 objectes: 3 peces d'indumentària de Dalí i Gala i un collaret, 17 fotografies, així com 4 revistes *Vogue* d'època, un facsímil de *Town & Country* i la pintura *Desmaterialització prop del Nas de Neró* de 1947. Entre les 17 fotografies, s'hi compten 3 fulls de contactes inèdits i una fotografia d'època intervinguda per Dalí. Dues de les tres jaquetes no han estat mai exposades i s'han fet restaurar per Morata-Masdeu especialment per aquesta ocasió.

A finals de la dècada dels trenta, Salvador Dalí i el celebrat fotògraf de *Vogue*, Horst P. Horst, comparteixen escenaris, amics i complicitats. A París, es relacionen amb artistes, *couturiers*, dissenyadors, arquitectes i intel·lectuals que marquen de manera decisiva la seva trajectòria i els inspiren en la creació d'un llenguatge propi. A partir dels projectes editorials i artístics en què col·laboren, i els retrats de Gala i Dalí, alguns d'ells molt poc coneguts, l'exposició explora la mirada d'aquests dos autors que han deixat una empremta inesborrable en l'imaginari col·lectiu i que, encara avui, continuen sent influents en els àmbits de la moda i de l'art.

1 Salvador Dalí, c. 1960

«Horst podia fer les imatges més boniques i romàntiques d'una dona. Hoyningen-Huene en feia de més poderoses; Avedon i jo, de més estranyes, però les seves sempre eren amoroses i respectuoses».

—Irving Penn

QUI VA SER HORST P. HORST?

Horst Paul Albert Bohrmann és considerat una de les grans figures de la fotografia de moda del segle xx. Imatges icòniques com *Mainbocher Corset* (1939), els dissenys de vestuari de Salvador Dalí i Coco Chanel per al ballet *Bacanal* (1939), així com retrats inoblidables d'artistes, dissenyadors de moda, *socialités* i celebritats de tota mena, formen part de l'imaginari col·lectiu i han contribuït decisivament a definir l'estètica de la moda i del retrat fotogràfic del seu temps.

Horst neix el 1906 en una família de comerciants pròspera i culta a Weissenfels (Alemanya). Estudia arquitectura a Hamburg fins que, el 1930, empès pel seu esperit aventurer i un profund afany de bellesa, arriba a París per treballar com aprenent a l'estudi de Le Corbusier. L'experiència no resulta gaire estimulante per al jove estudiant, però li permet ampliar el seu cercle d'amistats i recórrer durant hores les sales de museus i galeries de la

ciutat. Ben aviat coneix el baró George Hoyningen-Huene, aleshores fotògraf estrella de *Vogue*, que es converteix en el seu mentor i li obre les portes del vibrant món creatiu i intel·lectual parisenc. De la mà de Hoyningen-Huene, Horst descobreix la seva veritable vocació i pren les regnes del seu destí fins a esdevenir un dels fotògrafs més emblemàtics de l'univers Condé Nast, el gran imperi editorial de revistes com *Vogue* i *Vanity Fair*.

Els seus treballs per a *Vogue* són el testimoni d'un observador privilegiat. Dotat d'una gran cultura i especialment sensible tant a l'estètica clàssica com al Surrealisme, va ser capaç de mostrar la bellesa durant un dels moments més foscos del segle passat, marcat per la guerra i la incertesa. Amb una obra profundament evocadora, construïda a partir d'un exquisit domini de la llum, la composició i el gest, Horst va fer somiar tota una generació de lectors i creadors, i va marcar les bases d'un ideal de bellesa modern, sofisticat i atemporal.

2 Kathy Dennis amb vestit de Mollie Parnis i escenografia de Marcel Vertès. 1953

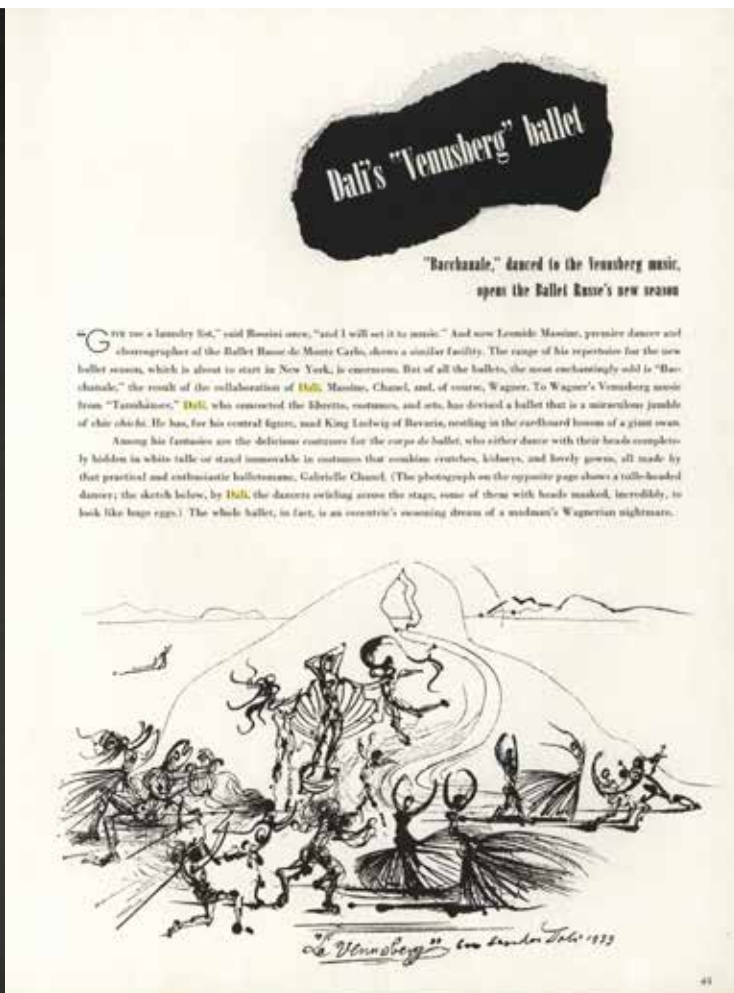
ÀMBITS DE L'EXPOSICIÓ

Secció 1

DIÀLEG CREATIU

Des dels inicis de la seva col·laboració, a finals del anys trenta, artista i fotògraf transformen l'acció de mirar en un acte creatiu, deliberat i poètic, en què la fascinació pel món clàssic hi és, sovint, com a teló de fons.

Salvador Dalí, audaç i transgressor, explora els límits de la bellesa en les propostes per al ballet *Bacanal*, el pavelló *Somni de Venus* i les escenografies per a *Vogue*, que tenen la Venus de Botticelli i les recreacions arquitectòniques de l'antiguitat com a base de la seva experimentació. Horst, de la seva banda, ofereix el contrapunt perfecte a les idees dalinianes en dotar les composicions d'una bellesa harmoniosa i idealitzada, que confereix a les imatges una pàtina d'eternitat pròpia de l'art clàssic, que tant admira i alhora que tant l'inspira.

2 Article «Dalí's 'Venusberg' Ballet», *Vogue*, New York, 15/10/1939

SOMNI DE VENUS

El 1939, en el marc de la creació del pavelló *Somni de Venus* per a la Fira Mundial de Nova York, té lloc el primer intercanvi creatiu entre Salvador Dalí i Horst P. Horst. D'aquesta trobada inaugural en territori nord-americà, en resten com a testimoni les icòniques fotografies amb models nues, que Dalí i Gala havien engalanat prèviament amb elements de l'imaginari marí, com el mític collaret d'estrelles de galalita que pertany a la col·lecció d'estiu de 1939 d'Elsa Schiaparelli.

Amb la intervenció de Dalí, aquestes imatges es transformen en dissenys de vestuari per a les sirenes que formen part de la instal·lació. La força d'aquests éssers abissals, alhora encisadors i inquietants, evoca aquella bellesa convulsa, imprevisible i irracional anunciada per André Breton a *Nadja* (1928) i ressona també amb especial intensitat en algunes de les propostes creatives més recents de Daniel Roseberry per a la Maison Schiaparelli.

Disseny de vestuari per a *Somni de Venus*, 1939. Baltimore Museum of Art

Disseny de vestuari per a *Somni de Venus*. The Israel Museum of Art, Jerusalem

MODA I SURREALISME

Durant la dècada dels trenta, el Surrealisme traspassa els límits de l'art i es projecta cap a la moda i el comerç, creant l'escenari perfecte per què Salvador Dalí pugui fer arribar les seves idees i propostes al gran públic. En destaquen les incursions de l'artista en revistes de prestigi com *Vogue*, les col·laboracions amb la *couturière* italiana Elsa Schiaparelli en diversos dissenys d'alta costura i els aparadors surrealistes concebuts per als grans magatzems novaïorquesos Bonwit Teller.

En aquest mateix context, el llenguatge fotogràfic —que ha eclipsat la il·lustració gràfica en les revistes de moda— viu també un moment de gran projecció i troba en l'art d'avantguarda un motor creatiu. En paraules de Horst: «la decoració preparada pel fotògraf, el vestit, fins i tot la model, reflectien els “ismes” que agitaven el París d'aquella temporada concreta». De fet, les col·laboracions de Horst amb Dalí per a *Vogue*, així com les nombroses fotografies realitzades durant la dècada dels trenta i dels quaranta, permeten copsar com la influència del Surrealisme va impregnar també l'obra de Horst, i la va dotar d'una dimensió inquietant i profundament poètica.

2 Composició de Salvador Dalí per a *Vogue*, 1948
Horst P. Horst / Condé Nast

«La moda és l'expressió d'una època. L'elegància va molt més enllà.»

«M'encanta la gent. M'encanta fotografiar la gent. M'agrada captar allò que està emergint i ressaltar-ne les qualitats.»

—Horst P. Horst

Secció 2

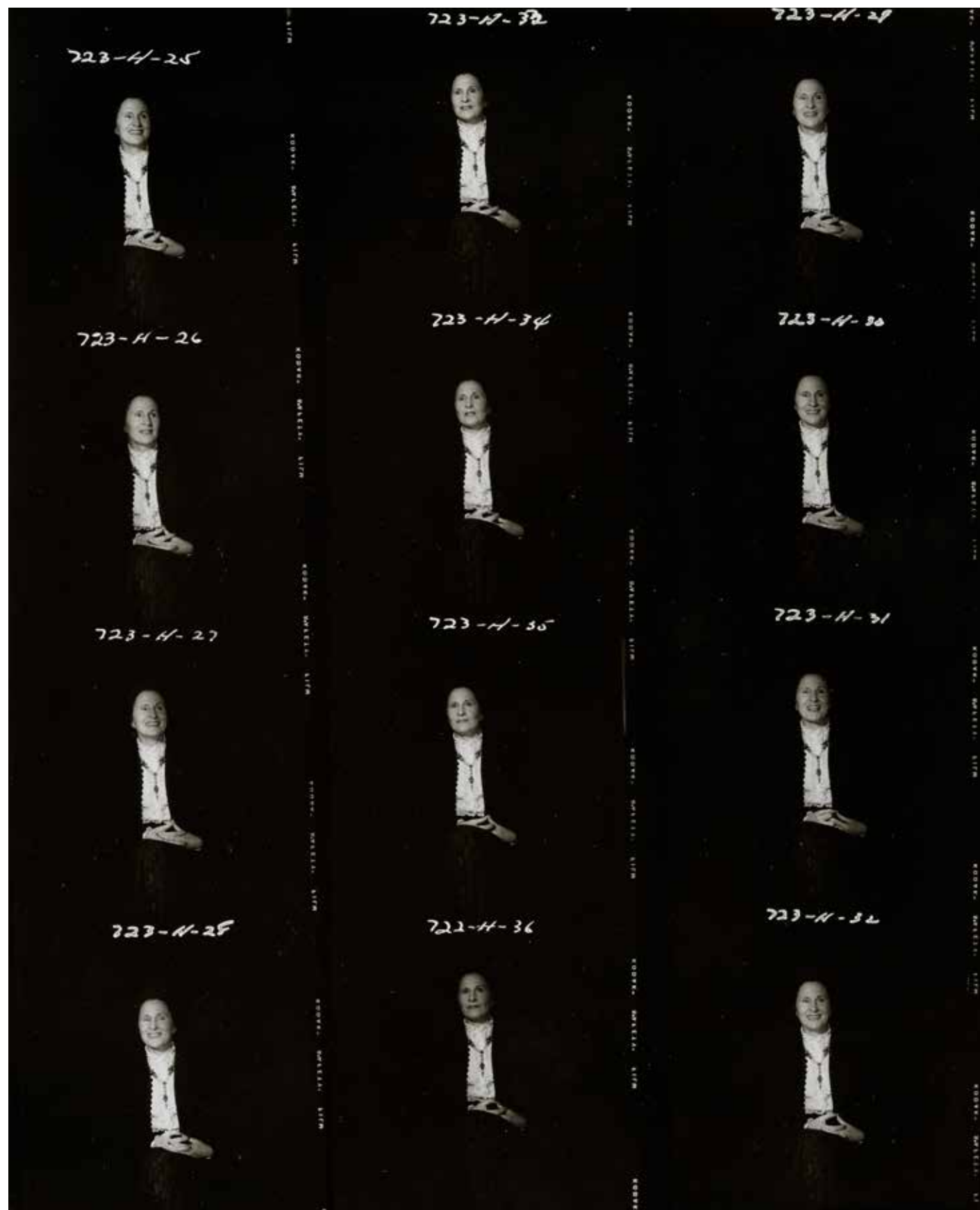
ESCENIFICANT LA BELLESA

Des de ben aviat, Gala i Salvador Dalí es fan retratar pels fotògrafs més prestigiosos del moment. Conscients del valor i l'impacte de la imatge, desfilen davant de l'objectiu d'autors clau del segle xx, com ara Man Ray, Brassai, Cecil Beaton, Irving Penn o Philippe Halsman. Amb molts d'ells van mantenir una relació personal i professional sostinguda en el temps, com és aquest cas.

Les fotografies de Gala i Dalí permeten copsar els trets més característics de l'estil de Horst. Tot i l'aparent naturalitat, els seus retrats d'estudi són concebuts gairebé com escultures: la llum, la composició, el gest... tot està meticulosament estudiat. Horst no cerca la profunditat psicològica; el que li interessa és capturar la imatge més bella, la més elegant.

Si bé és cert que l'obra de Horst és, en essència, una projecció idealitzada de la realitat, els seus fulls de contactes deixen al descobert una mirada més còmplice i relaxada. Es fa evident, en aquests documents, la calidesa i la confiança que el fotògraf transmet habitualment als seus models.

1 Full de contactes de Gala, c. 1957

«El vestir és essencial per triomfar. En la meua vida són rares les ocasions en què m’he envilantit vestint-me de paisà. Sempre vaig d’uniforme de Dalí.» —Salvador Dalí

L'ARXIU DE MODA DE GALA I DALÍ

La moda esdevé un element clau en la posada en escena de Gala i Salvador Dalí, una eina que els permet expressar-se fins i tot quan és un altre qui crea la imatge. Davant la càmera, tots dos trien amb cura la roba i els accessoris; no deixen res a l'atzar. Gala opta per sofisticades jaquetes fetes a mida per Arthur Falkenstein —dissenyador predilecte del cercle artístic nord-americà— que combina amb collarets de Coco Chanel. Dalí, de la seva banda, posa especial atenció als detalls: una agulla de corbata amb el rostre d'un cardenal o bé una corbata de Pierre Cardin amb el seu cognom brodat amb pedreria serveixen de contrapunt al seu icònic *moustache*.

Collaret, dècada de 1950
Autor desconegut

Jaqueta de nit, c. 1956
Arthur Falkenstein

Jaqueta de nit, c. 1951
Atribuida a Arthur Falkenstein

Jaqueta d'estil militar,
c. 1947. Autor desconegut

EL FONS HORST P. HORST
CONSERVAT A
LA FUNDACIÓ DALÍ

L'exposició *Dalí / Horst. Mirades creuades* ha estat possible gràcies a l'estudi i la catalogació dels valuosos documents dedicats al fotògraf, i conservats a la Fundació Dalí. L'adquisició de revistes i monografies d'època ha permès ampliar la recerca i establir contacte amb The Horst Foundation, institució que celebra i difon l'obra del llegendari fotògraf. El fons està format, principalment, per retrats i fulls de contactes de Gala i Salvador Dalí, llibres especialitzats i exemplars d'època de la revista *Vogue*. Inclou retrats de la cronista de societat Elsa Maxwell i de la model Estrella Boissevain, també coneguda per la seva faceta com a torera i ballarina de flamenc. S'hi compten, també, diversos fulls de contactes d'una sessió que Horst va dedicar a l'incipient actor William Rothlein, que havia de protagonitzar un *biopic* de Salvador Dalí. En destaquen, especialment, un retrat inèdit de Gala intervingut amb guaix i oli per Salvador Dalí, així com diversos positius d'un collage concebut per l'artista, a partir de dues fotos de Horst, que es va publicar en el *Vogue* del juny de 1943. La imatge estava destinada a presentar «Madame Salvador Dalí» al públic americà.

1 Retrat de Gala intervingut amb guaix i oli per
Salvador Dalí, c. 1957. Salvador Dalí / Horst P. Horst

1 Retrat de Salvador Dalí, c. 1957
Horst P. Horst

«Puc garantir que és més meritori crear bellesa l'any 1947 que no pas sota la tutela paterna d'un Perugino.»

—Salvador Dalí, *New Paintings by Salvador Dalí*, Bignou Gallery, Nova York, 1947

DESMATERIALITZACIÓ PROP DEL NAS DE NERÓ

La reivindicació del classicisme i del Renaixement, que arrela amb força en l'obra de Salvador Dalí, durant els anys quaranta, neix d'un l'anhel profund de retrobar-se amb el vell continent, l'enyorada Europa, on no ha tornat des del seu exili als Estats Units el 1940. En obres com *Desmaterialització prop del nas de Neró* de 1947, aquest ideal de bellesa clàssic continua vigent, però adquireix una nova deriva arran de l'explosió de la primera bomba atòmica, a Hiroshima, un esdeveniment que marca un abans i un després en la història de la humanitat i que sacseja profundament l'artista. Ho recorda anys més tard en el seu llibre *Confessions inconfessables* (1973): «L'explosió atòmica del 6 d'agost del 1945 m'havia estremeït sísmicament. Des d'aquell moment, l'àtom va ser el meu tema de reflexió preferit. Molts dels paisatges pintats durant aquest període expressen la gran por que vaig experimentar amb la notícia d'aquella explosió. Aplicava el meu mètode paranoic-crític a l'exploració d'aquell món.»

A diferència d'obres com *Idil·li atòmic i urànic malenconiós*, que Dalí pinta el 1945 encara en estat de xoc i, en conseqüència, amb un to molt més apocalíptic i tenebrós, la pintura que ens ocupa sorprèn per la seva aparença serena i harmoniosa. L'interès de Dalí per la física quàntica i la desintegració de l'àtom es posa de manifest en la seva pintura a través de la desmaterialització de figures i objectes, que sovint apareixen suspesos i fragmentats. A l'escena, quatre personatges aïllats que semblen provenir d'altres èpoques contemplen, immòbils, la ingravidesa dels diversos elements. Són testimonis del naixement d'una nova realitat científica i del seu impacte en la creació daliniana, que inaugura la seva pròpia etapa atòmica.

Elements com el bust de Neró i el motiu iconogràfic de la magrana mereixen una atenció especial. D'una banda, l'emperador que associem amb la destrucció i l'incendi de Roma, símbol d'un poder devastador i arbitrari, pot llegir-se aquí com una al·lusió a la capacitat autodestructiva de la humanitat, amplificada amb l'arribada de l'era nuclear. De l'altra, la magrana, fruit vinculat des de l'antiguitat a la mort i la resurrecció, introdueix una dimensió simbòlica ambivalent: si bé pot evocar l'esclat i la dispersió del fruit, també suggereix un renaixement implícit a través de la disseminació de les seves llavors. L'artista dona forma així a una reflexió sobre la destrucció i la transcendència, i l'embolcalla de classicisme, «l'eterna font de bellesa antiga», perquè d'aquesta manera la por i la incertesa del seu temps són més suportables.

Salvador Dalí. *Desmaterialització prop del nas de Neró*, 1947. Oli sobre tela. Núm. cat. P 626

DALÍ / HORST. CRONOLOGIA D'UN VINCLE PERSONAL I CREATIU

Salvador Dalí, Gala i Horst van mantenir una relació personal i professional al llarg de diverses dècades. A continuació es recullen les col·laboracions, trobades i documents més significatius dels quals es té coneixement a dia d'avui.

L'abril de **1939**, té lloc la primera col·laboració documentada entre el fotògraf Horst P. Horst i Salvador Dalí. L'artista treballa en el pavelló surrealista *Somni de Venus* per a la Fira Mundial de Nova York, mentre que Horst forma part del grup de fotògrafs encarregats de dur a terme les sessions amb models nues, en les quals també hi participa l'artista acompanyat de Gala. Dalí intervé en dues fotografies de Horst, fruit d'aquestes sessions, i crea els dissenys de vestuari de les sirenes que formaran part de la instal·lació. En una fase inicial del projecte, les dues imatges s'incorporen en gran format a la façana del pavelló. El setembre, *Vogue* publica una fotografia de Horst a l'article «Paris Openings. Variety Show». A la imatge, una model llueix un vestit negre de Schiaparelli, mentre que un dibuix de grans dimensions de Salvador Dalí, *Horse and Rider* (1935), forma part de l'escenografia. L'octubre, *Vogue* (Nova York) publica l'article «Dalí's 'Venusberg' ballet» amb motiu de la presentació del ballet *Bacanal* a l'escena novaïorquesa. Il·lustren l'article un dibuix de Dalí i una fotografia de Horst en què apareixen els dissenys de vestuari concebuts per Salvador Dalí i confeccionats per Coco Chanel.

L'estiu de **1942**, Horst, que havia sol·licitat la ciutadania nord-americana, ha d'assistir a un examen mèdic. Poc abans, durant una vetllada a Nova York amb els Dalí, Horst recorda que, mentre Salvador Dalí dibuixa el seu retrat, Gala li llegeix el futur amb les cartes. La predicció era molt clara: el cridaran a files per a l'exèrcit dels Estats Units. Horst, que aleshores té trenta-sis anys i a qui li falta poc per superar l'edat de reclutament, es mostra incrèdul davant l'auguri. Finalment, el futur anunciat per Gala s'acompleix.

Una de les tres pintures murals fetes per Salvador Dalí a l'apartament d'Helena Rubinstein a Manhattan (NÚM. CAT. P 544) serveix d'escenari per a una fotografia de Horst que es publica el març de **1943** a *Vogue* acompanyada d'un text breu que es titula «In the Dalí Room». A la imatge, els dissenys d'Adele Simpson dialoguen amb els símbols recurrents de la iconografia daliniana. El mes de juny, *Vogue* dedica una doble pàgina a «Madame Salvador Dalí». Per a l'ocasió, Dalí concep un collage on dues imatges de Gala, realitzades per Horst, s'insereixen

sobre la pintura *El triomf de Tourbillon* (NÚM. CAT. 572). Aquell mateix any, Horst fa el memorable retrat de Salvador Dalí amb els ulls tancats. Amb la mirada dirigida cap a l'interior, artista i fotògraf evoquen el món dels somnis i del subconscient, eix central del pensament surrealista.

El mes de febrer de **1945** es publica el llibre *Horst: Photographs of a Decade*, editat per Georges Davis. En el capítol dedicat a París, apareixen els dissenys per a *Bacanal*, de 1939, i el retrat de Salvador Dalí amb els ulls tancats, de 1943.

El **1947**, Horst es trasllada a la casa d'Oyster Bay (Long Island, Nova York). El dissenyador Christian Dior, el baró «Niki» de Gunzburg i Salvador Dalí són uns dels primers convidats.

El maig de **1948**, *Vogue* il·lustra l'apartat «Points...» amb una imatge pensada per Dalí que s'acompanya d'un text breu: «Dalí Composes a Photograph». A la imatge captada per Horst, l'artista estableix un diàleg directe amb les darreres obres que acaba de presentar a la Bignou Gallery de Nova York. Seguint la moderna teoria del «res no es toca» de la física quàntica –que marca pintures com *Desmaterialització prop del nas de Neró* (NÚM. CAT. 626), reproduïda a l'escena–, Dalí i Horst presenten les models suspeses en l'aire, lluint dos dissenys estiucencs encarregats especialment a Hattie Carnegie per a l'ocasió.

El **1950**, Horst fotografia Gala i Salvador Dalí en un paisatge rocós, a prop del mar. Probablement es tracta de la costa est dels Estats Units. El reportatge és una raresa dins de la producció del l'autor, que sol preferir les fotografies d'interior.

El maig de **1953**, Horst publica a *Vogue* un reportatge de moda amb escenografies de Marcel Vertès. En una de les imatges, Horst pica l'ullet a Salvador Dalí i reproduïx una versió desenfadada dels vestits concebuts per l'artista, juntament amb Coco Chanel, per a *Bacanal* anys enrere. La model Kathy Dennis llueix un vestit de la dissenyadora Mollie Parnis, que casualment era propietària, des de 1951, de l'obra *Horse and Rider* (1935) de Salvador Dalí.

Al voltant de **1957**, Horst du a terme una sessió fotogràfica amb Gala i Salvador Dalí al seu estudi. Un retrat de Dalí, fruit d'aquesta trobada, apareix a la sobrecoberta del llibre *Dalí on Modern art: The Cuckolds of Antiquated Modern Art*, escrit per l'artista i publicat per l'editorial Dial Press.

A l'entorn de **1960**, Horst retrata Dalí al seu estudi. A la imatge, l'artista posa assegut davant d'un focus. Vesteix amb elegància i sosté un bastó amb aire altiu. És el darrer retrat —de què es té constància— que Horst dedica a Salvador Dalí.

El **1964**, Horst fa una sessió fotogràfica al model i incipient actor William Rothlein, que havia de protagonitzar un *biopic* de Salvador Dalí sota la direcció de Federico Fellini. El projecte no va veure la llum, però segurament va ser la raó d'aquest encàrrec. Els fulls de contactes conservats mostren diversos retrats i fotografies del model, nu, clarament inspirats per l'ideal de bellesa clàssic.

El juny de **1966**, *Vogue* publica «The House that Horst Grew». Es tracta d'un reportatge àmpliament il·lustrat redactat per Valentine Lawford, diplomàtic britànic i parella de Horst en aquell moment. A la paret del dormitori, s'hi aprecia el fragment d'una aquarel·la, obra de Salvador Dalí.

Al text d'introducció del seu llibre *Horst: Salute to the Thirties*, publicat per The Viking Press a Nova York l'any **1971**, el fotògraf recull una anècdota divertida entorn a Coco Chanel i Salvador Dalí: «Sens dubte, el centre del cercle, l'estrella del circ, era Chanel. Era omnipresent i omnipotent. Discutia i pontificava; quan Dalí hi era, posava un despertador a la taula, i insistia que, després que ell hagués parlat durant deu minuts sense parar, ella tenia dret a fer el mateix».

Finalment, en una entrevista televisiva de Horst al programa *Visions and Images: American Photographers on Photography*, presentat per Barbarelee Diamonstein l'any **1981**, el fotògraf es refereix al París de les avantguardes i la influència que va tenir en els seus treballs. El fotògraf explica que, durant la dècada dels trenta, no hi havia diferència entre dissenyadors de moda, artistes, intel·lectuals o editors de moda. Cita com exemple el cas de Salvador Dalí, que va dissenyar en aquell moment diversos vestits d'alta costura amb Elsa Schiaparelli.

MUNTATGE

El muntatge d'aquesta exposició, situada a les antigues golfes del Castell, ha estat dissenyat per Pep Canaleta de 3carme33, i el disseny gràfic ha anat a càrrec d'Alex Gifreu.

MENCIONS DE COPYRIGHT

Foto de coberta i contracoberta:
Gala, 1943
Horst P. Horst, VOGUE © Condé Nast

Per les obres de Salvador Dalí:
© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2026

1 Per les fotografies de Horst P. Horst
facilitades per cortesia de The Horst
Foundation:
© thehorstestate © condénast, 2026

2 Per les fotografies de Horst P. Horst
publicades a *Vogue* facilitades pel grup
Condé Nast:
Horst P. Horst, VOGUE © Condé Nast

Per les fotografies de Gala i Salvador Dalí:
Drets d'imatge de Gala i Salvador Dalí
reservats. Fundació Gala-Salvador Dalí,
Figueres, 2026

**FUNDACIÓ GALA
SALVADOR DALÍ**

Per a més informació:

Oficina de Premsa

Imma Parada

Tel. 687 416 709

comunicacio@fundaciodalí.org